

for ikke vilde være fuldt paa sin Plads. — Med Hensyn til § 48 har jeg vel bemærket, at der i Slutningen findes en almindelig Udtalelse om, at alle ældre Lovbestemmelser, som staa i Strid med nærværende Lov, ere ophævede. Jeg skal imidlertid henstille, om det ikke vilde være rigtigt, at man udtrykkelig tilføiede, at Bestemmelsen i Landkommunallovens § 26. Litra e. for Fremtiden skulde bortfalde. Denne Bestemmelse gaar nemlig ud paa, at et enkelt Pligtarbejde kun kan afløses med Amtsrådets Samtykke af Kommunen. Jeg tror, at det vilde være vigtigere og tydeligere, om man udtrykkelig nævnedes dette. — Jeg skal foreløbig indskrænke mig til disse Bemærkninger, idet jeg forventer, at dette Lovforslag vil blive underkastet en omhyggelig Overveelse i et Udvalg, og saa vil der altid senere blive Leilighed til at gjøre sine Betragtninger gjældende.

J. Andersen: Jeg skal ogsaa udtale min Tilfredshed med det fremkomne Lovforslag. Det væsentligste Hovedpunkt er det, at det vil fordele Byrden ganfle anderledes ligeligt paa Kommunens Beboere, end Tilfældet har været før, idet jo den ubetydeligste Forffjel i Hartkorn som bekendt har kunnet gjøre en betydelig Forffjel paa Arbejdet. Endog saa blot $\frac{1}{2}$ Albus kan jo gjøre en saadan Forffjel, at en Mand kan komme til at udrede det Dobbelte mod en anden Mand, der blot har $\frac{1}{2}$ Albus mindre end han; saadant Noget forekommer jo altid paa det Punkt, hvor den ene Klasse hører op og den anden begynder. Jeg er saaledes aldeles entig i, at det er fuldkommen rigtigt, ja det eneste Rigtige, at Arbejdet bliver betalt, paa hvilken Maade Byrden vil blive fordelt ligeligere mellem Sognebeboerne. Derimod har der været nogen Tvivl hos mig om, hvorvidt den Maade kunde siges at være aldeles rigtig, hvorpaa Arbejdet skal udredes. Det kan ikke negtes, at det med god Grund kan siges, at det her ikke kan nytte noget at tale om Hartkornet; Hartkornet kan man jo ikke sende ud og fæste Sne og høre, man maa tage Arbeidskraften, hvor den er tilstede; men fra den modsatte Side tror jeg, at man med ligesaa god Grund kan svare, at det ofte og mange Gange bliver Til-

fældet, at en Mand vil blive nødsaget til at lade sig leie til at arbejde for en Andens Betaling. Den i Samfundet mindre heldigt Stillede vil absolut i mange Tilfælde blive tvungen til at arbejde for Betaling for en Anden. Tage vi f. Ex. to ved Siden af hinanden liggende Gaarde af lige Størrelse, af hvilke den ene drives ved leiede Folk og den anden ved faste Folk, saa vil den Mand — jeg gaar ud fra den Forudsætning, at de leiede Folk ere saadanne, som have en selvstændig Husstand, og som saaledes ville blive opførte som Snekastere for sig selv, — saa vil den Mand, der holder faste Folk, absolut blive nødt til at lade sig leie til at gjøre Arbejdet for den Anden. Paa mange Steder er der nu Herregaarde, hvor der holdes nogle enkelte faste Folk, men som forøvrigt drives ved Dagleiere og Alffordarbejdere, og her kan det da være Tilfældet, at Gaarden er saaledes betyggende, at dens Arbejdere for største Delen bo i en anden Kommune; den Kommune, hvori Herregaarden ligger, vil da maasse have Besværighed ved at faae Arbejdere tilveiebragt. Jeg vilde derfor bede det ærede Thing at tage under noie Overveelse, om det ikke lod sig gjøre at faae Arbejdet udredet omtrent paa samme Maade som hidtil, men vel at mærke imod Betaling, at paaligne Arbejdet efter samme Maalestof som før og dernæst ligeliggjøre det gennem Betalingen. Det er muligt, at dette kan have sine Bankekheder, men jeg tror dog ikke, at det vil være umuligt at udføre det saaledes. Hvad jeg har sagt her om Snekastningen, gjælder i ligesaa fuldt Maal om Kjørslerne. Der er megen Forffjel paa en lille Gaard, hvor der holdes et Par smaa Heste, som nødvendigvis skulle holdes, og en større Gaard, som drives f. Ex. med 3 Heste. Af disse to Gaarde vil der blive at præstere ligemeget Arbejde, og da have vi jo igjen det Tilfælde, at den Mindre maa lade sig leie til at udføre Arbejde, som den Større skal betale. Skulde vi fastholde denne Bestemmelse, saaledes som den foreligger, maatte der idetmindste være en meget stor Sikkerhed for, at Betalingen blev sat rimeligt eller dog til den der i Egen gjældende Pris. Jeg vil saaledes ikke kunne gaa